

Pilihan Raya di Persekutuan Tanah Melayu, 1948-1959 dan Pengenalan First Past the Post

Election in Federation of Malaya, 1948-1959 and Introduction of First Past the Post

AHMAD KAMAL ARIFFIN MOHD RUS, MOHAMAD KHAIRUL ANUAR MOHD ROSLI & AQILLAH JOHAR

ABSTRAK

Artikel ini membincangkan pengenalan prinsip First Past The Post (FPTP) dalam sistem pilihan raya Persekutuan Tanah Melayu (PTM) antara tahun 1948-1959. FPTP merupakan sistem pemilihan calon yang bertanding dalam sesebuah kawasan pilihan raya dan calon yang memperoleh undian terbesar dikira sebagai pemenang meskipun mereka yang mengundi calon tersebut bukanlah kumpulan yang memperoleh majoriti mutlak. Objektif artikel ini bertujuan mengenal pasti permulaan prinsip FPTP dan sejauh mana ia membantu mewujudkan dominasi Melayu dalam dua pilihan raya umum era 1950-an. Kajian ini menggunakan pendekatan sejarah dengan menggunakan sumber-sumber primer di Arkib Negara yang terdiri daripada Colonial Office, laporan kerajaan dan akhbar. Melalui penelitian ke atas sumber, didapati FPTP secara jelas mula dipraktikkan dalam pilihan raya peringkat negeri tahun 1954. Pelaksanaan prinsip ini di peringkat kawasan pilihan raya dilihat tidak bermasalah kerana sistem tersebut hanya memerlukan seorang calon dengan undi terbesar diisytihar sebagai pemenang. Kemenangan Perikatan dengan keahlian majoriti dalam majlis perundangan bagi pilihan raya 1955 membolehkan rundingan ke arah kemerdekaan mengambil langkah yang lebih serius. Dalam konteks sistem pilihan raya, Suruhanjaya Reid, badan yang bertanggungjawab merangka perlembagaan merdeka, memutuskan bahawa sistem pemilihan yang akan dipraktikkan dalam pilihan raya pasca merdeka adalah berasaskan prinsip FPTP. Suruhanjaya Reid juga mengambil pendekatan memastikan sempadan kawasan pilihan raya mestilah bersandarkan dominasi Melayu. Harapan tersebut jelas tergambar dalam Pilihan Raya Umum 1959 apabila 66 daripada 104 kawasan pilihan raya yang dipertandingkan adalah dominasi Melayu.

Kata kunci: First Past The Post; Suruhanjaya Reid; orang Melayu; pilihan raya; Persekutuan Tanah Melayu.

ABSTRACT

This article discusses the introduction of the First Past the Post (FPTP) principle in the electoral system in the Federation of Malaya (FOM) between 1948 and 1959. FPTP is a system of selecting candidates contesting in an electoral seat, and the candidate with the highest votes is declared the victor, even if they did not manage to obtain a total majority. This article aims to identify the genesis of the FPTP principle, and to what extent did it ensure Malay dominance in the two general elections in the 1950s. This study uses the historical approach, referring to primary sources in the National Archives such as the Colonial Office (CO) Files, government reports, and periodicals. Through a close reading of the sources, the FPTP was first implemented in the state-level elections in 1954. The implementation of this principle at this electoral level was not negatively viewed as the system only required the candidate with the largest number of votes declared victor. The Alliance victory in the 1955 legislative council elections paved the way for more serious talks towards Independence. Within the context of the electoral system, the Reid Commission, responsible for drafting the constitution, agreed that the selection system for post-Independence elections should be based on the FPTP principle. The Reid Commission also suggests the delineation of election boundaries must be based on Malay dominance. This suggestion was evident in the 1959 General Elections, when 66 out of 104 contested election seats were Malay-dominated.

Keywords: First Past The Post; Reid Commission; Malays; election; Federation of Malaya.

PENGENALAN

Cabaran terbesar bagi sesebuah negara yang mengamalkan sistem pilihan raya ialah bagaimana penentuan kaedah terbaik bahawa kerusi yang dimenangi sesuatu pihak di parlimen benar-benar mencerminkan jumlah undi para pemilih semasa pilihan raya. Di Malaysia, *system simple plurality* atau juga dikenali sebagai *First Past The Post* (FPTP) telah digunapakai sehingga ke hari ini. Hal ini sebagaimana yang telah ditetapkan di dalam perlembagaan semasa negara mencapai kemerdekaan pada tahun 1957 yang menandakan permulaan kepada demokrasi berparlimen (Nazri Muslim & Azizi Umar, 2017:38). Penggunaannya berdasarkan kepada pandangan Suruhanjaya Reid yang berpendapat bahawa FPTP lebih sesuai dengan latar belakang pola kerakyatan Persekutuan Tanah Melayu (PTM) pada ketika itu. Prinsip utama yang perlu jelas dalam pelaksanaan sistem FPTP ialah setiap kawasan pilihan raya diwakili oleh seorang pemenang. Calon yang bertanding dan memperoleh undi terbesar diisytiharkan sebagai pemenang meskipun kumpulan yang mengundinya tidak memperoleh majoriti mutlak (Shad Saleem Faruqi, 2008:590). Hal ini disebabkan sistem FPTP tidak mensyaratkan calon yang menang perlu menguasai 50 peratus undi daripada jumlah keseluruhan undi. Oleh itu, calon yang mengumpul undi terbesar walaupun dengan hanya majoriti mudah akan diiktiraf sebagai pemenang.

Sejarah pilihan raya di Malaysia yang berkesinambungan sehingga ke hari ini dapat disorot sejak tahun 1951 apabila pentadbiran British memperkenalkan pilihan raya peringkat majlis perbandaran yang bermula di Pulau Pinang. Walau bagaimanapun, perjalanan pilihan raya tersebut tidak menepati prinsip FPTP seperti mana yang terdapat dalam pilihan raya di Malaysia pada hari ini. Pilihan raya yang melibatkan masyarakat awam yang lebih meluas dapat dilihat melalui pengenalan pilihan raya peringkat negeri dan persekutuan. Negeri Johor dan Terengganu antara yang terawal melangsungkan pilihan raya bagi memilih calon untuk menganggotai sebahagian keahlian Majlis Mesyuarat Negeri (MMN) masing-masing. Pilihan raya umum peringkat persekutuan yang melibatkan keseluruhan rakyat persekutuan yang memenuhi kelayakan mengundi diadakan pada Julai 1955. Dalam pilihan raya umum ini, calon yang menang melalui prinsip FPTP mulai dihitung secara blok.

Keadaan ini menyebabkan Parti Perikatan yang memperoleh kemenangan besar menguasai 51 kerusi daripada 98 kerusi Majlis Perundangan PTM muncul sebagai pihak majoriti sekali gus membolehkan Tunku Abdul Rahman dilantik sebagai Ketua Menteri PTM.

Perlembagaan Merdeka tahun 1957 memperuntukkan bahagian khusus (Bahagian VIII) mengenai sistem pilihan raya di Malaysia. Namun apa yang menarik, para penggubal perlembagaan pada ketika itu secara tersirat memperuntukkan kawasan pilihan raya atas dasar dominasi Melayu. Ini bermakna, melalui sistem FPTP yang bersandarkan satu kawasan satu pemenang, calon Melayu akan mendominasi jumlah kerusi di Dewan Rakyat. Seajar dengan beberapa isu yang telah dikemukakan, artikel ini akan mengenal pasti permulaan sistem FPTP. Adakah ia merupakan prinsip yang diperjuangkan atau pemberian pihak British. Selain itu, perbincangan juga menganalisis sejauh mana FPTP membantu mewujudkan dominasi Melayu dalam dua pilihan raya umum yang diadakan pada era 1950-an.

PENGENALAN PILIHAN RAYA DI PERSEKUTUAN TANAH MELAYU

Pengenalan pilihan raya di Tanah Melayu bermula di peringkat majlis perbandaran. Pada tahun 1956, kerajaan British di India telah meluluskan Akta No. 27 yang antara lain memperuntukkan tiga daripada lima ahli majlis perbandaran dipilih oleh pembayar cukai, seorang dilantik oleh Gabenor dan Kerusi Presiden akan dipegang oleh Resident Councillor (Turnbull, 1972:87). Dengan akta 1856, Majlis Perbandaran George Town dan Melaka telah mengadakan pilihan raya yang pertama pada Disember 1857. Walaupun prinsip pilihan raya di peringkat majlis perbandaran di Tanah Melayu telahpun diamalkan sejak tahun 1857, namun hak awam memilih calon masih terhad. Contohnya untuk menjadi pemilih, seseorang individu disyaratkan mempunyai harta dalam kawasan majlis perbandaran dan harta tersebut mestilah mencapai nisab yang membolehkan pemiliknya membayar cukai taksiran sebanyak 25 Rupees. Syarat sedemikian merupakan kelayakan yang sangat berat kerana tidak ramai yang mempunyai harta sebanyak itu. Bagi mereka yang hendak menjadi calon pula perlu menetap di kawasan majlis perbandaran serta mempunyai harta

yang membolehkannya membayar cukai taksiran sebanyak 40 Rupees setahun. Syarat tersebut menyebabkan pilihan raya yang diperkenalkan bukanlah satu pilihan raya yang terbuka malah calon serta pengundi yang layak adalah terlalu kecil jumlahnya. Amalan pilihanraya di peringkat majlis perbandaran ini hanya diteruskan sehingga tahun 1913. Disebabkan syarat kelayakan yang ketat serta kebanjiran imigran asing yang dikatakan kurang berminat dalam hal-hal pilihan raya menyebabkan prinsip perwakilan yang dipilih telah dimansuhkan pada tahun 1913 (Report of the Royal Commission, 1970:13).

Amalan pilihan raya di Persekutuan Tanah Melayu kembali dilangsungkan hanya selepas Perang Dunia Kedua. Ianya sejajar dengan dasar British yang mahu menyediakan negeri-negeri di Tanah Melayu ke arah kemerdekaan. Bagi mencapai maksud tersebut, pihak British perlu melahirkan pemimpin-pemimpin tempatan yang dijangka memperlihatkan sikap pro-British. Satu kaedah yang berupaya melahirkan aspirasi tersebut ialah melalui pilihan raya. Dengan terbentuknya Persekutuan Tanah Melayu 1948, persiapan melahirkan pemimpin melalui pilihan raya mula dilakukan. Harapan ini jelas terkandung dalam *The Federation of Malaya Agreement*. Fasal 65 jelas menyatakan, "*His Majesty and Their Highness the Rulers declare that it is Their invention in due course to cause to be introduced into the Legislature Council legislation providing for the election of Members to that Council.*" (J. de V. Allen et. al, 1981: 146). Sementara itu, peruntukan di peringkat negeri turut memperjelaskan niat yang sama dalam fasal 109. "*His Highness the Ruler of each Malay State declares that He intends, in due course, to make provision for the election of Members to the Council of the State in his State*" (J. de V. Allen et. al, 1981:165). Walau bagaimanapun, pengenalan pilihan raya tidak dapat disegerakan disebabkan tercetusnya pemberontakan bersenjata oleh pihak Parti Komunis Malaya pada Julai 1948.

Pembentukan Jawatankuasa Perhubungan Antara Kaum (*Communities Liaison Committee/CLC*) pada tahun 1949 merupakan satu permulaan yang sangat penting. Walaupun Tanah Melayu berada dalam keadaan darurat, namun hal-hal yang berkaitan dengan politik tetap diberi perhatian. Dengan menghampiri golongan nasionalis sederhana, British dapat memanipulasi sokongan rakyat bagi menentang komunis. Dalam keadaan darurat, CLC

ditugaskan untuk merancang masa depan politik PTM (Means, 1970:123). Antara saranan yang dibentangkan dalam laporannya yang pertama pada September 1949 ialah pengenalan pilihan raya secara berperingkat bermula dengan pilihan raya perbandaran, kemudian negeri dan persekutuan sekiranya keadaan mengizinkan (Means, 1970:123). Pengenalan pilihan raya di peringkat perbandaran adalah bersesuaian dengan situasi darurat supaya suasana pilihan raya dapat dikawal dengan mudah seterusnya menjadi eksperimen bagi persediaan ke peringkat negeri dan persekutuan. Pada 8 Februari 1950, sebuah jawatankuasa telah dibentuk bagi merangka rang undang-undang agar sistem pilihan raya bagi penguasa-penguasa tempatan di PTM dapat dijalankan dengan seragam (Council Paper, No. 26). Jawatankuasa yang dipengerusikan oleh Peguam PTM iaitu Mr. T. A. Brown telah menyempurnakan tugas mereka pada Jun 1950. Rang undang-undang tersebut telah dibentangkan dalam Majlis Perundangan Persekutuan pada 24 Jun 1950. Hasilnya, undang-undang No. 52: 1950 (*The Local Authorities Ordinance of 1950*) telah diluluskan pada September 1950. Dalam rang undang-undang tersebut, Sultan diberi kuasa untuk menurunkan satu perlembagaan bagi menaiktaraf sesuatu penguasa tempatan ke taraf sebuah Majlis (*The Local Authorities Ordinance, 1950, No. 52*). Sekitar tahun 1950-an, hanya penguasa tempatan yang bertaraf majlis sahaja yang layak mengadakan pilihan raya.

Pilihan raya Majlis Perbandaran George Town, Melaka dan Kuala Lumpur dijadualkan pada 1 Disember 1951. Namun hanya George Town dan Melaka sahaja yang berjaya melangsungkan pemilihan ahli majlis perbandaran manakala bagi Kuala Lumpur pula telah ditunda pada 16 Februari 1952 disebabkan proses pendaftaran pemilih mendapat maklum balas yang perlahan. Pilihan raya Majlis Perbandaran Melaka tidak semeriah di George Town kerana kesemua calon yang bertanding telah diisytiharkan sebagai pemenang pada hari penamaan calon, 5 November 1951 (*Straits Times, 6 November 1951:1*). Calon Parti Progresif memenangi empat kerusi, tiga kerusi untuk Parti Buruh, satu untuk *United Malay National Organisation* (UMNO) dan satu calon Bebas. Bagi pilihan raya perbandaran di George Town terdapat empat pihak yang bertanding: Parti Radikal, Parti Buruh, UMNO dan Parti Bebas. Sembilan kerusi dipertandingkan dan enam daripadanya dimenangi

calon Parti Radikal, satu Parti Buruh, satu UMNO dan satu Bebas (Straits Times, 2 Disember 1951:1).

Sementara itu di Kuala Lumpur, penundaan tarikh pilihan raya memberi kesempatan kepada UMNO-MCA (*Malaysian Chinese Association*) memikirkan strategi terbaik bagi menghadapi saingan Parti Kemerdekaan Malaya (*Independent Malaya Party/IMP*) yang dijangka mampu memperolehi undi yang besar kerana sifatnya sebagai parti bukan perkauman. Pada 8 Januari 1952, dua hari sebelum hari penamaan calon, UMNO dan MCA cawangan Selangor telah membentuk kerjasama bagi meletakkan calon mereka dalam Pilihan Raya Majlis Perbandaran Kuala Lumpur (Malay Mail, 9 Januari 1952:3). Strategi ini dilihat sangat berkesan kerana ianya menghasilkan perkembangan yang positif sama ada dalam konteks pilihan raya di Kuala Lumpur mahupun pembangunan politik untuk kedua-dua parti bagi era seterusnya. Pilihan raya perbandaran di Kuala Lumpur memperlihatkan pertandingan untuk 12 kerusi. Pada hari penamaan calon, 10 Januari 1952, terdapat 34 percalonan yang diterima oleh Penyelia Pilihan Raya; 12 calon tajaan IMP, 12 calon UMNO-MCA, 5 calon Parti Buruh Selangor, 2 daripada *Peninsular Malayan Union* (PMU), 1 calon daripada Pembayar-pembayar Sewa Selangor dan 2 calon bebas. Walau bagaimanapun, kedua-dua calon PMU telah dibatalkan percalonan mereka kerana tidak cukup kelayakan.

Dalam pilihan raya tersebut, UMNO-MCA memenangi 9 daripada 12 kerusi; IMP 2 kerusi dan calon bebas iaitu S.C.E. Singam memenangi satu kerusi. Daripada 9 kerusi yang dimenangi

oleh UMNO-MCA, 6 dimenangi calon MCA masing-masing di kawasan Imbi dan Petaling manakala 3 kerusi dimenangi calon UMNO di Sentul. Dua calon IMP iaitu K.L. Devasar dan Mrs. D. Krishnan memenangi kerusi di Bangsar. Peratusan keluar mengundi secara keseluruhan ialah 74.10% dan jumlah undi rosak adalah sebanyak 315. Memandangkan pilihan raya ini merupakan pengalaman pertama di Kuala Lumpur, peratusan pengundi yang keluar mengundi melebihi 70% adalah sesuatu yang cukup istimewa dalam sejarah demokrasi di Malaysia. Di sebalik pengenalan nilai-nilai demokrasi, pola-pola pengundian masih lagi bersifat perkauman. Pembahagian kawasan antara UMNO dan MCA sememangnya dibuat atas faktor tersebut. Sebab itulah MCA meletakkan keenam-enam calonnya di Imbi dan Petaling kerana kawasan-kawasan tersebut didapati majoriti pengundi ialah orang Cina. UMNO memenangi ketiga-tiga kerusi di Sentul kerana mempunyai pengundi Melayu yang ramai. Daripada 4,226 pengundi berdaftar di Sentul, 2,828 pengundi ialah Melayu (Malay Mail, 3 Januari 1951:3). Malah jika dibuat satu perbandingan, calon-calon UMNO mendapat undi tertinggi mendahului pemenang-pemenang yang lain. Encik Abdullah Yasin mendapat 1,616 undi, Encik Yahaya Sheikh Ahmad mendapat 1,296 undi dan Encik Saleh Hakim mendapat 1,243 undi (Selangor Government Gazette, 1982:5). Jumlah undi keseluruhan yang diperolehi UMNO-MCA adalah sebanyak 10,240; manakala IMP pula hanya memperolehi 6,641 undi (Means, 1970:134).

JADUAL 1. Keputusan Pilihan Raya Perbandaran Melaka

Kawasan Pilihan Raya	Nama Calon	Nama Parti	Jumlah Undi
Bukit China	Ali Maidin	Progresif	Menang Tanpa Bertanding
	N.M. Ghouse	Bebas	
	Amy Joseph	Buruh	
Fort	S. Shanmugam	Progresif	Menang Tanpa Bertanding
	J.L. D'Cruz	Buruh	
	Ee Yew Kim	Progresif	
Tranquerah	P.G. M.G. Mahindasa	Progresif	Menang Tanpa Bertanding
	V.E. Dias	Buruh	
	Hashim Ghani	UMNO	

Sumber: The Straits Times, 6 November 1951, hlm. 1; The Straits Times, 7 November 1951, hlm. 4.

JADUAL 2. Keputusan Pilihan Raya Perbandaran George Town (Pulau Pinang)

Kawasan Pilihan Raya	Nama Calon	Nama Parti	Jumlah Undi
Jelutong	N.K. Menon	Radicals	1,149
	C.M. Ismail	UMNO	987
	Cheah Cheng Poh	Independent	949
Kelawei	Nancy Yeap Chin Poh	Radicals	1,142
	A.C. Reutens	Radicals	831
	C.O. Lim	Radicals	719
Tanjong	Lee Thean Chu	Radicals	2,241
	M.E.M. Meera Hussain	Radicals	2,054
	N. Ponnudurai	Labour	1,792

Sumber: The Straits Times, 2 Disember 1951, hlm. 1.

JADUAL 3. Keputusan Pilihan Raya Perbandaran Kuala Lumpur

Kawasan Pilihan Raya	Calon	Parti	Undi	Majoriti	
Bangsar	S.C.E Singam	Bebas	719	141	
	K.L. Devaser	IMP	577		
	Devaki Krishnan	IMP	570		
	Ahmad Mahmood	UMNO-MCA	517		
	Raja Mohamed Raja Alang	UMNO-MCA	508		
	S. Karalasingam	Buruh	466		
	T. Rajendra	IMP	422		
	Elsie Somasundram	UMNO-MCA	232		
	Chan Chee Hong	UMNO-MCA	840	7	
	Cheah Ewe Keat	UMNO-MCA	833		
Imbi	Douglas Lee	UMNO-MCA	778		
	K.C. Chia	Buruh	645		
	T.R. Marks	IMP	530		
	Chua Boon Guan	IMP	452		
	E. Ramachandram	IMP	419		
	Ho Tee Chim	Buruh	377		
	Chan Kwong Hon	UMNO-MCA	871	15	
	Ong Yoke Lin	UMNO-MCA	856		
	Lee Yoon Thim	UMNO-MCA	750		
	Ng Kok Thoy	IMP	323		
Petaling	Leong Hoe Yeng	IMP	320		
	Loke Soh Lip	IMP	299		
	Tharmalingam	Bebas	299		
	V.G.T. Singam	Bebas	251		
	Yap Chong Kuen	Buruh	115		
	Abdullah Yassin	UMNO-MCA	1,616	320	
	Yahaya Sheikh Ahmad	UMNO-MCA	1,296		
	Mohamed Salleh Hakim	UMNO-MCA	1,243		
	Sentul	Abdul Aziz Ishak	IMP	1,151	
		Mohamed Tahir Kuteh	IMP	834	
K.V. Thaver		IMP	744		
Pawanchick Mohamed		Rentpayers	420		

*Undian tertinggi iaitu nombor 1 hingga 3 merupakan calon yang dipilih.

Sumber: The Straits Times, 17 Februari 1952, hlm. 1.

Berdasarkan pilihan raya Melaka, Pulau Pinang dan Kuala Lumpur, jelas menunjukkan prinsip FPTP masih belum dipraktikkan kerana ianya tidak diasaskan kepada *single-member constituency*. Calon yang memperoleh undi tertinggi tidak dianggap sebagai pemenang tunggal kerana di peringkat majlis perbandaran, tiga calon yang memperoleh undi tertinggi dikira sebagai pemenang. Bezanya, calon dengan undi tertinggi akan menjadi Ahli Majlis selama tiga tahun; kedua tertinggi untuk dua tahun dan ketiga tertinggi untuk setahun. Di Melaka, disebabkan calon yang bertanding di setiap kawasan tidak melebihi tiga orang, maka ketiga-tiga calon telah diiktiraf sebagai pemenang. Di George Town, Parti Radikal yang dianggap telah menang besar dengan enam kerusi meskipun kawasan yang ditandinginya hanya tiga. Hal ini dikatakan demikian kerana Parti Radikal memenangi satu kerusi di Jelutong, tiga di Kelewai dan dua di Tanjong. Di Kuala Lumpur, UMNO-MCA memenangi sembilan kerusi meskipun kawasan yang ditandinginya hanya empat. Ketiga-tiga calon UMNO-MCA di Imbi, Petaling dan Sentul memperoleh kedudukan tiga undi tertinggi dan ini membolehkan UMNO-MCA memenangi sembilan kerusi. Calon mereka di Bangsar hanya memperoleh undi pada kedudukan keempat dan ini menyebabkan ketiga-tiga calonnya tidak memenangi sebarang kerusi. Pada peringkat ini, calon-calon yang bertanding tidak menggunakan simbol parti meskipun mereka ditaja oleh parti tertentu. Setiap calon mempunyai simbol tersendiri. Contohnya bagi Pilihan Raya Majlis Perbandaran Kuala Lumpur, terdapat 32 calon yang bertanding. Ini bermakna terdapat 32 simbol yang digunakan. Dengan kata lain, undang-undang pilihan raya perbandaran pada ketika itu tidak melihat kemenangan UMNO-MCA sebagai kemenangan secara blok kerana individu yang bertanding menggunakan simbol tersendiri. Menjelang Disember 1952, lebih banyak perbandaran yang bertaraf majlis telah melangsungkan pilihan raya. Dalam kesemua pilihan raya tersebut, UMNO-MCA telah memperlihatkan pengaruh politik yang besar. Contohnya, daripada 37 kerusi yang dipertandingkan dalam 6 pilihan raya, UMNO-MCA memenangi 26 kerusi manakala IMP pula hanya memenangi satu kerusi sahaja (Times of Malaya, 8 Disember 1952:6).

KE ARAH PILIHAN RAYA UMUM PTM

Ketika suasana pilihan raya majlis perbandaran sedang rancak dalam perbualan awam, pegawai-

pegawai British mula membincangkan mengenai pilihan raya di peringkat negeri mahupun persekutuan (C.O. 1022/299). Pegawai British yang terlibat berpandangan bahawa pilihan raya peringkat persekutuan memerlukan masa yang lebih lama kerana beberapa pertimbangan. Antara isu yang mendapat perhatian ialah soal komposisi masyarakat yang masih didominasi orang Melayu, proses kerakyatan PTM untuk orang Cina yang masih berjalan serta perbincangan masih berlangsung untuk memohon para Baginda melonggarkan syarat-syarat kerakyatan (C.O. 1022/299). Walau bagaimanapun, pada awal tahun 1953, terdapat suara dan desakan pemimpin tempatan untuk mengadakan pilihan raya bagi ahli Majlis Perundangan Persekutuan. Terdapat dua kumpulan utama yang memainkan peranan tersebut iaitu golongan elit Melayu seperti menteri besar dan pegawai tinggi kerajaan dan kumpulan yang didominasi oleh UMNO-MCA.

Pada 19 Mac 1953, kumpulan yang terdiri daripada menteri besar dan pegawai tinggi Melayu telah mengumumkan pengajuran Persidangan Kebangsaan (*National Conference*). Persidangan ini telah diadakan pada 27 April 1953 yang dihadiri oleh ahli-ahli parti IMP, *Malayan Indian Congress* (MIC), *Malayan Indian Association*, *The Selangor Pakistan Association* dan *The Straits Chinese British Association* (Means, 1970:143). Sebuah jawatankuasa yang terhasil daripada persidangan tersebut telah mengemukakan cadangan supaya pilihan raya di peringkat persekutuan diadakan pada penghujung 1956. Jawatankuasa juga mencadangkan pembesaran keanggotaan Majlis Perundangan PTM yang terdiri daripada 90 ahli yang mana kurang separuh daripada keahlian tersebut terdiri daripada ahli yang dipilih melalui pilihan raya. Kumpulan ini dilihat gagal mendapat sambutan yang meluas lebih-lebih lagi daripada pihak UMNO-MCA (C.O. 1022/86, 1952-53).

UMNO-MCA yang memulaukan *National Conference* telah bertindak mengatur perancangan untuk mendesak kerajaan bagi mengadakan pilihan raya umum peringkat persekutuan pada penghujung 1954 (Straits Times, 8 April 1953:1). Keengganan UMNO-MCA untuk terlibat dalam *National Conference* adalah disebabkan tuntutan mereka agar pihak yang memenangi pilihan raya di majlis-majlis perbandaran seharusnya diberi penyertaan yang lebih besar dalam persidangan tersebut, tidak dilayan pihak penganjur. Pada awal 1953, UMNO dan MCA sebenarnya telahpun membentuk sebuah jawatankuasa yang terdiri daripada pemimpin tertinggi kedua-dua parti bagi menyediakan satu

perjanjian untuk menghadapi pilihan raya umum peringkat persekutuan. Pada bulan April, perjanjian yang dihasilkan jawatankuasa tersebut telah diluluskan oleh mesyuarat agung UMNO yang diadakan di Melaka. Dalam perjanjian tersebut, UMNO-MCA telah mencadangkan sebuah majlis perundangan yang keanggotaannya terdiri daripada 75 ahli yang mana 44 daripadanya dipilih melalui pilihan raya, 16 dilantik oleh Pesuruhjaya Tinggi British dan 15 dicalonkan oleh sektor komersial dan perladangan (Means, 1970: 144). Berbanding saranan yang dibuat oleh jawatankuasa *National Conference*, jelas sekali cadangan UMNO-MCA mengenai ahli majlis yang dipilih melebihi 50% keahlian majlis perundangan persekutuan. Ini bermakna, prinsip FPTP boleh dicapai pihak UMNO-MCA sekiranya mereka memenangi 38 kerusi.

Bagi mendapatkan sokongan yang lebih meluas, UMNO-MCA telah menganjurkan satu konvensyen kebangsaan pada Ogos 1953. Selain UMNO dan MCA, konvensyen ini turut dihadiri oleh Kesatuan-kesatuan Melayu, Parti PAS dan Persatuan Persetiaan Melayu (Straits Times, 24 Ogos 1953:1). Walau bagaimanapun, *blueprint* bagi menghadapi pilihan raya umum di peringkat persekutuan tidak diumumkan pada konvensyen pertama; namun telah dibincang dan diperhalusi dalam konvensyen yang kedua yang diadakan pada Oktober tahun yang sama. Persaingan dua kumpulan pemimpin tempatan mengenai isu pilihan raya umum peringkat persekutuan menjadi semakin tegang apabila jawatankuasa pilihan raya yang dibentuk pihak kerajaan mengumumkan laporan akhirnya pada penghujung Januari 1954. Jawatankuasa ini terdiri daripada 46 ahli yang majoriti ahlinya terdiri daripada pegawai tinggi kerajaan serta barisan kepimpinan yang menyokong *National Conference*. Memandangkan sebahagian daripada ahli jawatan tersebut terdiri daripada mereka yang menyokong *National Conference*, bukanlah satu kemustahilan jika laporan akhir tersebut lebih condong kepada saranan yang dihasilkan oleh jawatankuasa *National Conference* (Council Paper, No.20, 1954).

Dengan keyakinan yang cukup tinggi bahawa mereka mendapat sokongan yang meluas berasaskan kemenangan dalam pilihan raya majlis perbandaran dan majlis tempatan, UMNO-MCA telah bertindak dengan mengambil beberapa langkah. Pertama, mereka telah menghantar satu petisyen kepada Raja-raja Melayu dan Pesuruhjaya Tinggi British. Kedua, mengatur satu perundingan dengan Setiausaha Kolonial di London, Oliver Lyttelton. Ketiga, mengarahkan ahli UMNO-MCA yang berada dalam

majlis perundangan dan eksekutif, MMN, majlis perbandaran dan lembaga perbandaran; meletakkan jawatan. Arahan pemuluan itu dilakukan pada 14 Jun 1954. Tindakan itu terpaksa diambil memandangkan kesemua saluran perundingan telah tertutup. Pengumuman keputusan Majlis Raja-raja mengenai kertas cadangan pilihan raya umum peringkat persekutuan menambahkan ketegangan dalam kalangan pemimpin UMNO-MCA kerana sebahagian besar cadangan mereka diketepikan. Pertemuan mereka dengan Setiausaha Kolonial tidak menghasilkan sesuatu yang konkrit apabila Setiausaha Kolonial sekadar memberi jaminan bahawa, “*if the majority party was unable to form an effective government as a result of the new election provisions, and the interference of an obstructive minority, he would at once ask the High Commissioner to consider with the Conference of Rulers how the situation might be remedied*” (Means, 1970:148).

Perbezaan tuntutan UMNO-MCA yang paling penting dengan apa yang telah diluluskan Majlis Raja-raja terletak pada isu jumlah keanggotaan majlis perundangan yang dipilih melalui pilihan raya. UMNO-MCA mahukan jumlah keahlian yang dipilih ditetapkan sebanyak 60 keahlian daripada 98 keahlian. Manakala, jumlah yang diluluskan oleh raja-raja bagi keahlian yang dipilih hanya berjumlah 52 keahlian (Miller, 1982:134-141). Disebabkan pihak British tidak mahu bertentang arus dengan apa yang telah diluluskan oleh Majlis Raja-raja, satu pertemuan rahsia antara Donald MacGillivray, Pesuruhjaya Tinggi British dengan pimpinan UMNO-MCA telah diadakan iaitu lebih kurang dua minggu selepas tarikh pemuluan ahli-ahli UMNO-MCA terhadap agensi-agensi kerajaan. Setelah pertemuan tersebut pada 7 Julai 1954, Pesuruhjaya Tinggi British mengumumkan bahawa pihak kerajaan akan mengambil pandangan ketua majoriti ahli-ahli yang dipilih dalam pelantikan lima keahlian *reserved* di majlis perundangan (Straits Times, 8 Julai 1954:1). Kompromi itu diterima baik pihak UMNO-MCA dan ahli-ahli UMNO-MCA yang telah meletakkan jawatan dari majlis-majlis kerajaan telah dilantik semula.

PILIHAN RAYA NEGERI 1954

Memandangkan perancangan bagi melangsungkan pilihan raya peringkat negeri telah pun dibincangkan pihak British sejak tahun 1952, (C.O. 1030/219, 1954-55) maka setelah iklim politik kembali

terkawal, persiapan untuk mengadakan pilihan raya tersebut segera diatur. Hanya dua negeri sahaja yang telah melangsungkan pilihan raya sebelum pilihan raya umum peringkat persekutuan diadakan. Johor telah mengadakan pilihan rayanya pada 10 Oktober 1954 dan Terengganu pada 29 Oktober 1954 (*Straits Times*, 13 Oktober 1954:6; *Straits Times*, 9 Oktober 1954:4). Di Johor kelangsungannya adalah untuk memilih 16 ahli MMN daripada keseluruhan 34 keahlian (*Straits Times*, 13 Oktober 1954:6). Pada hari penamaan calon (2 September 1954), UMNO-MCA telah memenangi lima kerusi tanpa bertanding. Keseluruhannya UMNO-MCA telah menyapu bersih kesemua 16 kerusi termasuk 5 kerusi yang dimenangnya tanpa bertanding (CO1030/223, 1955).

Kekuatan UMNO-MCA begitu jelas sekali apabila berjaya membolot 64% undi yang mewakili sejumlah 94,500 pengundi (Miller, 1982:178). Parti Negara pimpinan Dato' Onn hanya memperoleh 10,160 undi dan calon bebas beroleh 3,185 undi. Peratusan pengundi yang telah membuang undi sejumlah 85% dan ini disifatkan satu reaksi yang hebat memandangkan ianya merupakan pilihan raya pertama di peringkat negeri (*Straits Times*, 27 Mac 1954:7; *Straits Times*, 1 November 1954:1). Di Terengganu, kerusi yang dipertandingkan hanyalah 15 daripada 32 kerusi MMN. Seperti di Johor, pengaruh UMNO-MCA di Terengganu dilihat begitu kuat (C.O 1030/223, 1955). Pada hari penamaan calon, UMNO-MCA telah memenangi dua kerusi tanpa bertanding dan selebih 13 kerusi lagi turut dimenangnya pada hari pengundian, 29 Oktober 1954. Seperkara yang menarik mengenai pilihan raya negeri di Terengganu, calon-calon yang bertanding tidak dikenakan sebarang bayaran deposit. Hal ini disebabkan rata-rata yang bertanding adalah dari latar belakang yang kurang berkemampuan. Kalangan 33 calon yang masuk bertanding kesemuanya terdiri daripada nelayan, kerani, ketua kampung dan pesara kakitangan kerajaan. UMNO-MCA berjaya menguasai 56,544 undi, Parti Negara 7,169 undi dan calon bebas 4,702 undi (Miller, 1982:178).

Jika didasarkan kepada kedua-dua pilihan raya tersebut, prinsip FPTP dilihat telah mula dipraktikkan di setiap kawasan pilihan raya. Contohnya di Terengganu, 33 calon telah masuk bertanding bagi merebut 15 kawasan pilihan raya. Disebabkan prinsip FPTP hanya mengiktiraf satu pemenang bagi setiap kawasan pilihan raya hanya 15 calon diiktiraf pemenang sekaligus mewakili kawasan masing-masing di dalam MMN. Walau

bagaimanapun, di dalam MMN, prinsip FPTP pada tahap ini dilihat masih belum terlaksana. Misalnya di Johor, disebabkan jumlah ahli yang dipilih hanya 16 dan tidak melebihi 50% keahlian majlis, meskipun UMNO menguasai kesemua kerusi yang dipilih, namun ahli yang dipilih masih merupakan kumpulan minoriti. Situasi yang sama turut berlaku dalam MMN Terengganu kerana ahli yang dipilih hanya 15 berbanding ahli yang dilantik seramai 17 orang. Selain itu, pada peringkat pilihan raya ini, meskipun kesemua calon yang menang ialah calon UMNO-MCA namun hakikatnya kesemua calon tersebut tidak bertanding di bawah simbol yang sama. Dengan kata lain dari sudut undang-undang pilihan raya, kesemua mereka tidak dilihat sebagai satu blok kerana mereka bertanding dengan simbol tersendiri.

PILIHAN RAYA UMUM 1955

Dengan kekuatan awal yang ditunjukkan melalui dua pilihan raya negeri, UMNO-MCA dengan pakatan terbaru apabila MIC menyertai mereka dilihat memasuki Pilihan Raya Umum 1955 dengan keyakinan yang tinggi di bawah simbol Parti Perikatan. Hari penamaan calon telah ditetapkan pada 15 Jun 1955 manakala tarikh pengundian jatuh pada 27 Julai 1955. Sebanyak 52 kerusi dipertandingkan dan pada hari penamaan calon sebanyak 129 pencalonan telah diterima oleh pengurusan pilihan raya (*Reports on the First Election, 1955:18*). Calon perikatan bagi kerusi Ulu Selangor, Halimahton binti Abdul Majid, merupakan satu-satunya calon wanita yang bertanding. Calon Perikatan bagi kerusi Wellesley Utara diisytiharkan menang tanpa bertanding pada hari penamaan tersebut.

Keyakinan Perikatan (UMNO-MCA-MIC) terhadap pengaruhnya dalam kalangan rakyat terbukti apabila mereka memenangi 51 daripada 52 kerusi yang dipertandingkan. Perikatan hanya tewas di Krian kepada calon PAS. Di kerusi ini Perikatan ditentang oleh calon PAS dan Persatuan Kebangsaan Perak. Sebanyak 93% pengundinya adalah orang Melayu. PAS memenangi 8,685 undi, Perikatan 8,235 undi dan Persatuan Kebangsaan Perak 3,315 undi. Pada keseluruhannya, Perikatan memperoleh 81% undi popular, empat kali ganda daripada jumlah undi yang dikumpul pihak penentang dan 10 kali ganda undi yang diperoleh Parti Negara yang dipimpin Dato' Onn. Jumlah pengundi yang keluar mengundi pada pilihan raya umum yang pertama ini mencecah 84.86%. Meskipun, 32 ahli

majlis perundangan tidak dipilih melalui pilihan raya, namun 19 daripada 30 keahlian yang dilantik merupakan ahli Perikatan. Dengan kata lain, jaminan Pesuruhjaya Tinggi British bahawa pelantikan ahli-ahli yang tidak dipilih akan mengambil pandangan ketua pihak majoriti dalam kalangan ahli yang dipilih, ternyata ditunaikan. Berdasarkan prinsip FPTP, Perikatan hanya memerlukan 50 kerusi. Namun dengan 19 ahli yang dilantik memihak kepada Perikatan, ini bermakna keahlian perikatan dalam Majlis Perundangan PTM pasca Pilihan Raya Umum 1955 berjumlah 70 orang, melebihi dua per tiga keanggotaan majlis.

Berdasarkan analisis terhadap pendaftaran pengundi, sejumlah 1,280,000 pengundi yang layak. Daripada jumlah tersebut, 84.2% ialah Melayu, 11.2% Cina, 3.9% India, dan 0.7% lain-lain (Ratnam, 1965:186-187). Sementara itu berdasarkan analisis terhadap persempadanan kawasan pilihan raya, hanya terdapat dua kawasan pengundi Melayunya kurang 50 % iaitu George Town dan Ipoh (Report on the First Election, 1955:10). Daripada 52 kawasan pilihan raya, 37 kawasan mempunyai pengundi Melayu melebihi 75% (Report on the First Election, 1955:10). Dari sudut komposisi calon yang bertanding, Perikatan meletakkan calon disemua kerusi, 35 daripadanya Melayu, 15 Cina dan dua

India. Sementara itu, Parti Negara meletakkan 30 calon, 29 Melayu dan satu Cina. PAS pula hanya bertanding di 11 kawasan dan kesemua calonnya adalah Melayu. Bagi Parti Persatuan Kebangsaan Perak, calon-calonnya terdiri daripada lapan Melayu dan satu Cina. Parti Liga Melayu Perak calonnya tiga Melayu, Parti Progresif Perak satu Melayu dan satu India; Bebas 16 Melayu, satu Cina dan satu India.

Daripada 52 kawasan pilihan raya hanya tiga tidak ditandingi calon Melayu iaitu George Town, Ipoh-Mengelembu dan Seremban (Ratnam, 1965:191). Encik Md. Khir bin Johari, Setiausaha Agung UMNO yang bertanding di kerusi Kedah Tengah memperoleh undi majoriti terbesar iaitu sebanyak 29,646 undi (Report on the First Election:75). Apa yang menarik, 14 daripada 17 calon Perikatan bukan Melayu telah menang di kawasan majoriti Melayu (Ratnam, 1965: 221-223). Sebagai contoh, calon perikatan Encik S. Chelvasingam MacIntyre telah menang di Batu Pahat, kawasan majoriti Melayu. Daripada 27,323 pengundi yang berdaftar di kawasan tersebut hanya terdapat 530 pengundi India dan 5,679 pengundi Cina. Pada hari pilihan raya, beliau memenangi 18,968 undi menewaskan calon Melayu daripada Parti Negara yang hanya memperoleh 2,717 undi.

JADUAL 4. Agihan Kerusi Berdasarkan Parti Bertanding

Parti	Kaum			Jumlah
	Melayu	Cina	India	
Perikatan (UMNO-MCA-MIC)	35	15	2 (1 Ceylon)	52
Parti Negara	29	1	-	30
Parti Islam Semalaya (PAS)	11	-	-	11
Persatuan Kebangsaan Perak	8	1	-	9
Parti Buruh	-	2	4	6
Liga Melayu Perak	3	-	-	3
Parti Progresif Perak	1	-	1 (1 Ceylon)	2
Parti Bebas	16	1	1	18
Jumlah	103	20	6	131

Sumber: Report on the First Election of Members to The Legislative Council of the Federation of Malaya, Kuala Lumpur: Government Press, 1955, hlm. 18.

JADUAL 5. Dominasi Kawasan Pilihan Raya

Bil.	Jenis Pengundi	Jumlah Kawasan
1	Melayu	49
2	Cina	2
3	India	-

Sumber: Report on the First Election of Members to The Legislative Council of the Federation of Malaya, Kuala Lumpur: Government Press, 1955, hlm. 10.

JADUAL 6. Pencapaian Parti dalam Pilihan Raya Umum 1955

Parti	Jumlah Calon	Kerusi yang Dimenangi	Voted Polled	Peratusan Undi (Tidak termasuk undi rosak)
Perikatan (UMNO-MCA-MIC)	52	51	818,013	79.6
Parti Negara	30	-	78,909	7.6
Parti Islam Semalaya (PAS)	11	1	40,667	3.9
Persatuan Kebangsaan Perak	9	-	20,966	2.0
Parti Buruh	4	-	5,433	0.5
Liga Melayu Perak	3	-	4,786	0.4
Parti Progresif Perak	2	-	1,081	0.1
Parti Bebas	18	-	31,642	3.0

Sumber: K.J. Ratnam, *Communalism and The Political Process in Malaya*, hlm. 196.

Berdasarkan Jadual 4 dan 5 di atas, persempadanan kawasan pilihan raya yang mencerminkan dominasi Melayu bukanlah suatu tindakan yang luar biasa. Justifikasinya amat jelas memandangkan 84.2% pengundi yang layak ialah orang Melayu (C.O 1030/225, 1956). Persempadanan kawasan dan undi yang majoritinya Melayu dapatlah disifatkan bahawa pilihan raya umum pertama di PTM merupakan 'pilihan raya umum Melayu' kerana rata-rata ciri dan polanya berbau Melayu. Dengan iklim pilihan raya yang sebegitu, bukanlah sesuatu yang menakjubkan sekiranya calon Melayu yang bertanding mencecah 103 calon berbanding Cina 20 dan India sekadar 6 calon. Strategi Perikatan yang meletakkan calon Melayu yang terbesar merupakan suatu keperluan memandangkan jumlah pengundi Cina dan India yang layak hanyalah 11.2% dan 3.9%. Calon Cina dan India daripada Parti Perikatan memenangi kerusi mereka hampir kesemuanya di kawasan pilihan raya majoriti Melayu. Ini menunjukkan, pengaruh Perikatan dan pimpinan Tunku hampir tidak tercabar bagi Pilihan Raya Umum tahun 1955.

SURUHANJAYA REID

Setelah menguasai majoriti kerusi di Majlis Perundangan PTM, Parti Perikatan pimpinan Tunku Abdul Rahman mula mengorak langkah mengerakkan usaha ke arah kemerdekaan. Dalam mesyuarat pertama antara Ketua Menteri PTM dengan Pesuruhjaya Tinggi British, Tunku telah berterus terang menyampaikan hasrat Perikatan mahukan perjanjian PTM dilihat semula bagi membolehkan keahlian Majlis Perundangan dipilih sepenuhnya (Straits Times, 1 Ogos 1955:1; Straits Times, 2 Ogos 1955:1). Sewaktu Setiausaha Kolonial United Kingdom, Mr A. Lennox-Boyd

melawat Tanah Melayu sebulan selepas Pilihan Raya Umum 1955 pihak Perikatan telah memaklumkan hasrat mereka untuk menghantar satu delegasi ke London bagi membincangkan hal berkenaan pembaharuan perlembagaan (Malay Mail, 20 Ogos 1955:1; Straits Times, 23 Ogos 1955:1). Susulan perkembangan tersebut delegasi Perikatan bersama wakil raja-raja Melayu pada Januari 1956 telah tiba di London. Rundingan kemerdekaan antara delegasi PTM dengan United Kingdom yang diwakili oleh Pesuruhjaya Tinggi British, Setiausaha Kolonial dan Menteri Dalam Negeri bermula pada 18 Januari 1956. Ia mengambil tempoh selama 22 hari yang berakhir pada 8 Februari 1956. Rundingan tersebut membincangkan isu-isu berkaitan pentadbiran dan kewangan. Antara perkara besar yang telah dipersetujui ialah berhubung soal pembentukan sebuah suruhanjaya bebas yang akan dilantik secepat mungkin untuk merangka sebuah perlembagaan bagi kemerdekaan PTM (Report of the Constitution Conference, 1956; Wan Ahmad Fauzi et.all, 2017:180).

Berkaitan keputusan tersebut, anggota rundingan juga turut bersetuju bahawa pengerusi badan ini serta seorang ahli hendaklah dilantik oleh Kerajaan United Kingdom. Sementara itu, kerajaan Australia, Kanada, Pakistan dan India, diminta menamakan seorang calon bagi menganggotai suruhanjaya tersebut (C.O 1030/129, 1955-56). Keahlian muktamad badan ini hanya terdiri daripada lima orang kerana Kerajaan Kanada tidak dapat menamakan calon yang sesuai (Straits Times, 18 Julai 1956:5). Lord Reid (*Lord of Appeal in Ordinary in the House of Lords*), telah dilantik sebagai pengerusi suruhanjaya ini. Barisan keahlian yang lain termasuklah Sir Ivor Jennings, Sir William McKell, Hakim B. Malik dan Hakim Abdul Hamid (C.O 1030/130, 1956). Malaysia merupakan satu-satunya negara dalam komanwel yang melantik

pakar perundangan asing sepenuhnya bagi merangka perlembagaan merdekanya (Fernando, 2016:141).

Jennings semasa pelantikan tersebut adalah *Master of Trinity Hall* di Universiti Cambridge. Malah pelantikan beliau merupakan pilihan peribadi Tunku (Fernando, 2016:141). Sir William McKell adalah bekas *Gabernor General of Australia*. Pengalaman politik dan pentadbirannya dilihat dapat membantu dari sudut seorang ketua tadbir. B. Malik adalah ketua hakim mahkamah tinggi di Allahabad. Sementara Abdul Hamid pula merupakan seorang hakim mahkamah tinggi di Pakistan Barat dan kepakarannya dari sudut perundangan Islam sememangnya diperlukan. Suruhanjaya Reid mula menjalankan tugas pada Jun 1956. Ia telah mengumpul pelbagai eviden daripada pelbagai peringkat organisasi politik dan sosio ekonomi. Ia mengakhiri tugasnya di Tanah Melayu pada Disember 1956 dan terus bersidang di Rom bagi menjalankan kerja merangka Perlembagaan Merdeka untuk PTM (Mohamed Anwar et.al, 2017:96). Tugas tersebut berjaya diselesaikan pada 10 Februari 1957 dan draf perlembagaan PTM telah diserahkan kepada Kerajaan British, Raja-raja Melayu dan Kerajaan PTM (C.O 1030/524, 1957).

Jennings, Reid dan Abdul Hamid merupakan tiga tokoh yang telah memainkan peranan besar dalam menyediakan intipati dan roh kepada draf perlembagaan tersebut sementara McKell dan Malik lebih bertindak sebagai penilai dan pengkritik. Peranan Jennings dilihat sangat prominen memandangkan pengalamannya yang pernah terlibat dalam merangka perlembagaan Pakistan, Sri Lanka, Malta dan Maldives. Beliau juga dikatakan individu yang menyediakan sebahagian besar kertas kerja yang penting. Kandungan kertas Jennings menganalisis perkara-perkara besar dalam perlembagaan seperti hal kewangan antara Kerajaan Persekutuan dengan Negeri, hak asasi, pilihan raya, raja berpelembagaan, dan pembangunan nasional (Fernando, 2006:577-597). Malah draf terakhir Perlembagaan Negara dikatakan sebahagian besar hasil kerja Jennings (Fernando, 2006:581).

Aspek berkaitan perjalanan sistem pilihan raya di Malaysia digarap dengan teliti pada Bahagian VIII Perlembagaan Negara. Sebahagian besar perincian bahagian ini diambil daripada perlembagaan Pakistan dan India termasuk soal pembentukan suruhanjaya bebas bagi pilihan raya. Bagi kelangsungan pilihan raya pertama pasca merdeka tahun 1959, Perlembagaan Merdeka 1957 telah memperuntukkan *100-Single Member Constituencies* untuk memenuhi kerusi di

peringkat Dewan Rakyat. Kemenangan calon dalam sesuatu kawasan ataupun secara *bloc* di Dewan Rakyat melalui prinsip FPTP. Sistem *proportional representatives* turut mendapat pertimbangan ahli suruhanjaya. Namun, Suruhanjaya Reid berpandangan sistem tersebut tidak sesuai dengan penduduk Tanah Melayu kerana ia memerlukan masyarakat pengundi yang lebih sofistikated dan berpengetahuan politik (C.O 889/2, 31 Ogos 1956:5). Apa yang menarik, dalam kertas kerja yang disediakan oleh Jennings sewaktu merangka draf perlembagaan negara, jelas sekali beliau mahukan persempadanan kawasan pilihan raya didasarkan kepada pendekatan yang diambil oleh Jawatankuasa Persempadanan Kawasan Pilihan Raya Persekutuan bagi pilihan raya umum tahun 1955. Sebagai individu yang berperanan besar dalam Suruhanjaya Reid, Jennings mahukan persempadanan kawasan pilihan raya bagi pilihan raya umum pasca merdeka seharusnya atas dasar memihak kepada dominasi Melayu (Fernando, 2016:148). Melalui prinsip FPTP, pendekatan yang diambil oleh Jennings akan membolehkan orang Melayu menjadi majoriti dalam parlimen. Jennings berhujah bahawa “...in a plural society, the distribution of seats in the legislature was deemed as important as the franchise” (C.O 889/2 (1), 29 Jun 1956:1).

Bagi Jennings dalam konteks Tanah Melayu yang mana komposisi penduduknya terdiri daripada 49% Melayu, 38% Cina, 11% India dan 2% lain-lain kaum, prinsip satu undi satu orang akan menyebabkan orang Melayu berada dalam situasi *disadvantage*. Sekiranya, kawasan pilihan raya diagih sama rata berdasarkan jumlah penduduk, orang Melayu yang sebahagian besarnya berada di luar bandar terpaksa akur dengan kelebihan pengundi Cina yang majoritinya berada di kawasan bandar. Jennings kemudiannya membuat perkiraan dengan unjuran 95 kerusi Dewan Rakyat. Sekiranya setiap unit perwakilan didasarkan kepada 50,000 orang, ia akan menghasilkan 59 kerusi Melayu dan 36 kerusi Cina di Dewan Rakyat. Perkiraan itu bagi Jennings “...would be more appropriate and there would be no danger of the Chinese overwhelming the Malays in electoral seats” (C.O 889/2 (1), 29 Jun 1956:1).

PILIHAN RAYA UMUM 1959

Pilihan raya 1959 merupakan pilihan raya pertama selepas negara mencapai kemerdekaan. Ia ditetapkan pada 19 Ogos dan hari penamaan calon pada 15 Julai

1959. Persempadanan kawasan pilihan raya telah diperluaskan kepada 104 kawasan berbanding 100 kawasan seperti yang dicadangkan oleh Suruhanjaya Reid. Jumlah pengundi yang berdaftar berbanding tahun 1955 telah meningkat begitu mendadak sekali

iaitu seramai 2,177,650 pengundi. Perikatan telah memenangi 74 kerusi, PAS 13 kerusi, Socialist Front (SF) 8 kerusi, PPP 4 kerusi, Parti Negara 1 kerusi, Parti Malayan 1 kerusi dan Bebas 3 kerusi. Peratusan keluar mengundi adalah sebanyak 73.3%.

JADUAL 7. Keputusan Pilihan Raya Umum 1959

Parti	Undi		Kerusi	
	Undi	Peratusan (%)	Kerusi Dimenangi	Peratusan (%)
Perikatan	800,944	51.77	74	71.15
Parti Islam Semalaya	329,070	21.27	13	12.50
Front Sosialis Rakyat Malaya	199,688	12.91	8	7.69
Parti Progresif Rakyat	97,391	6.29	4	3.85
Parti Negara	32,578	2.11	1	0.96
Parti Malaya	13,404	0.87	1	0.96
Bebas	74,194	4.80	3	2.88
Jumlah Undi Terima	1,547,269	98.89	-	-
Undi Rosak	17,306	1.11	-	-
Jumlah Keluar Mengundi	1,564,575	100.00	104	100.00
Tidak Mengundi	613,075	-	-	-
Jumlah Pengundi Berdaftar	2,177,650	-	-	-

Sumber: Dipetik dan disesuaikan daripada The Straits Times, 20 Ogos 1959, hlm. 16; The Singapore Free Press, 20 Ogos 1959, hlm. 9.

Jika pada tahun 1955, pengundi Melayu merupakan majoriti di 49 daripada 52 kawasan, trend dominasi Melayu pada pilihan raya 1959 dilihat masih kekal. Namun, kali ini pengundi Melayu merupakan kumpulan majoriti di 66

kawasan daripada 104 (Ratnam, 1965: 201). Pada keseluruhannya, jumlah calon yang bertanding merebut 104 kerusi adalah seramai 259 calon. Daripada jumlah tersebut, Melayu 157 calon, Cina 79 calon dan India 23 calon.

JADUAL 8. Calon Berdasarkan Parti dan Kaum Bagi Pilihan Raya Umum 1959

Parti	Kaum			Jumlah
	Melayu	Cina	India	
Perikatan	69	31	4	104
Parti Islam Semalaya	58	-	-	58
Barisan Sosialis	11	20	7	38
Parti Progresif Penduduk	1	9	9	19
Parti Negara	10	-	-	10
Parti Malaya	-	1	1	2
Semangat Pemuda Melayu	1	-	-	1
Parti Buruh Province Wellesley	-	1	-	1
Bebas	10	17	2	29
Jumlah	160	79	23	262

Sumber: K.J. Ratnam, Communalism and The Political Process in Malaya, hlm. 202.

Bagi 66 kawasan majoriti Melayu, menyaksikan pertandingan 150 calon dengan 14 daripadanya merupakan calon bukan Melayu. Trend yang memperlihatkan ciri perkauman pada kawasan pilihan raya juga dapat dilihat di kawasan majoriti bukan Melayu. Sebagai contoh, di kawasan-kawasan tersebut, terdapat 69 calon Cina, 17 calon India dan 22 calon Melayu. Dengan trend sedemikian, tidaklah menghairankan jika dalam perikatan sendiri agihan kerusinya lebih condong

kepada majoriti calon UMNO. Sebagai contoh, calon UMNO 69 kerusi, MCA 31 kerusi dan MIC 4 kerusi. Meskipun Perikatan memenangi 74 daripada 104 kerusi, namun perolehan undi popularnya merosot begitu drastik sekali. Jika pada tahun 1955, Perikatan memperoleh 79.6% undi popular, pada tahun 1959, ia merosot kepada 51.77%. Pada pilihan raya kali ini, PAS dan PPP memperoleh 21.27% dan 6.29% undi popular berbanding 3.9% dan 0.1% pada tahun 1955.

JADUAL 9. Kedudukan Politik Berdasarkan Kaum di Pelbagai Peringkat Tahun 1959

Kaum	Peratusan				
	Populasi	Pengundi	Kawasan Pilihan Raya	Kerusi	Perlantikan Kabinet
Melayu	49	57	63.5	64	67
Cina	38	36	36.5	27	25
India	12	7	-	9	8

Sumber: K.J. Ratnam, *Communalism and The Political Process in Malaya*, hlm. 207.

Berdasarkan jadual-jadual di atas, jelas sekali jumlah mereka yang layak mengundi telah meningkat dengan begitu mendadak sekali berbanding tahun 1955. Bagi Pilihan Raya 1959, jumlah pengundinya telah mencecah 2,177,650, kenaikan 41.42% berbanding jumlah pengundi tahun 1955. Faktor paling menonjol yang mendorong kenaikan itu ialah pertambahan pengundi bukan Melayu yang layak mengundi. Bagi tahun 1955, undi Cina dan India berjumlah sekadar 14.9% berbanding tahun 1959 jumlahnya telah mendadak kepada 43%. Perencanaan Jennings bagi mengekalkan kawasan pilihan raya dominasi Melayu untuk pilihan raya pasca merdeka sememangnya berkesan dalam memastikan majoriti Melayu dalam dewan rakyat. Meskipun peratusan kawasan majoriti Melayu menurun berbanding persempadanan tahun 1955, namun penguasaan sebanyak 63.5% kawasan pilihan raya kekal di pihak Melayu, ia membolehkan 64% kerusi di Dewan Rakyat dimenangi calon Melayu. Walaupun perencanaan Jennings memberi *advantage* kepada Perikatan, namun pada masa yang sama ia turut memberi kelebihan kepada

parti-parti Melayu yang lain seperti PAS dan Parti Negara. Rekod PAS bagi Pilihan Raya 1959 dapat disifatkan sangat cemerlang kerana memenangi 13 kerusi dengan undi popular sebanyak 21.3%. Parti Negara yang meletakkan kesemua calon Melayu, turut memenangi satu kerusi dengan undi popular 2.1%.

Faktor persempadanan dominasi Melayu turut mempengaruhi beberapa parti pembangkang menggunakan strategi mengengahkalkan calon-calon Melayu. Barisan Sosialis sebagai contoh telah meletakkan 11 calon Melayu daripada 38 calonnya yang bertanding. PPP yang dikuasai keahlian bukan Melayu turut memberi harapan kepada seorang calon Melayu. Faktor yang sama juga turut mempengaruhi beberapa calon Melayu untuk mencuba nasib bertanding atas tiket bebas di beberapa kawasan majoriti Melayu. Daripada 29 calon Bebas yang bertanding, 10 daripadanya adalah calon Melayu. Meskipun penglibatan mereka tidak memberi kesan besar, namun keyakinan mereka untuk bertanding sangat berkait rapat dengan faktor persempadanan kawasan pilihan raya yang didominasi penduduk Melayu.

JADUAL 10. Calon Bebas Melayu dalam Pilihan Raya Umum 1959

Nama Calon	Kawasan Pilihan Raya	Undi Diperoleh	Jumlah Kehadiran Pengundi
Haji Abdullah bin Haji Othman	Batu Pahat	15, 207	880
Che'gu Ismail Ariff	Johor Timor	1854	9116
Wan Basor Ali Bin Wan Salim	Baling	1605	17, 376
Ibrahim bin Abdul Kadir	Kuala Terengganu	540	14, 611
Engku Sayed Mohsin Bin Z' Abidin	Terengganu Tengah	199	14, 724
Borhan	Rawang	978	10, 893
Setia Bin Abu Bakar	Terengganu Tengah	758	14, 724
Shaik Ahmed bin Shaik Mohamed	Penang Utara	845	25, 537
Mansor Sanusi	Penang Selatan	359	30, 168
C. M Ramli	Dato' Keramat	286	22, 058

Sumber: Almanak Keputusan Pilihan Raya Umum Parlimen dan Dewan Undangan Negeri, 1959-1999, Selangor: Anzagain Sdn. Bhd., 2004, hlm. 57; 234; 308-309 & 828.

KESIMPULAN

Prinsip FPTP seperti yang diamalkan dalam sistem elektoral di Malaysia hari ini dapat disorot sejarah kelangsungannya sejak tahun 1950-an. Walau bagaimanapun, ia tidak bermula pada peringkat majlis perbandaran meskipun pilihan raya perbandaran Pulau Pinang dan Melaka merupakan pilihan raya pertama di Malaysia. Prinsip FPTP dapat dikenal pasti mula dipraktikkan pada pilihan raya peringkat negeri Johor dan Terengganu pada tahun 1954. Namun begitu, prinsip tersebut hanya dilaksanakan di peringkat kawasan pilihan raya. Kemenangan sesuatu pihak secara *bloc* melalui prinsip FPTP masih belum dilaksanakan memandangkan setiap calon yang bertanding menggunakan simbol persendirian.

Kemenangan secara *bloc* melalui prinsip tersebut jelas dilihat pada pilihan raya umum peringkat persekutuan tahun 1955. Meskipun begitu, kemenangan secara *bloc* melalui prinsip FPTP terpaksa melalui suatu proses perjuangan memandangkan pihak British dan Raja-raja Melayu keberatan membuka ruang kepada majoriti ahli yang dipilih. UMNO-MCA di bawah pimpinan Tunku telah mendesak pihak kerajaan sehingga ke tahap ugutan bagi memastikan ahli Majlis Perundangan PTM mesti terdiri daripada majoriti ahli yang dipilih. Hasil kompromi kedua belah pihak, Perikatan berjaya memimpin ahli yang dipilih dalam Majlis Perundangan PTM apabila mereka memenangi 51 daripada 52 kerusi yang dipertandingkan. Ciri-ciri pilihan raya umum tahun 1955 yang begitu berbau kemelayuan membolehkan Parti Perikatan yang didominasi pihak UMNO menang selesa.

Trend dominasi calon Melayu dalam pilihan raya umum 1955 masih diteruskan dalam pilihan raya umum tahun 1959. Kesenambungan itu dapat disabitkan dengan peranan Ivor Jennings yang mahukan Suruhanjaya Reid memastikan persempadanan kawasan pilihan raya umum pasca merdeka diunjurkan untuk dominasi calon Melayu. Meskipun undi popular Perikatan merosot bagi pilihan raya umum tahun 1959, namun disebabkan Perikatan meletakkan calon Melayu yang paling ramai serta persempadanan kawasan pilihan raya yang memihak kepada orang Melayu, ia membolehkan pihak Perikatan melalui prinsip FPTP kekal menerajui kerajaan.

PENGHARGAAN

Kajian ini merupakan hasil penyelidikan di bawah geran Universiti Malaya No. BKS005-2020.

RUJUKAN

- Almanak Keputusan Pilihan Raya Umum Parlimen dan Dewan Undangan Negeri, 1959-1999.* 2004. Selangor: Anzagain Sdn Bhd.
- Allen, J. de V., Stockwell, A. J. & Wright, L. R. 1981. *A Collection of Treaties and Other Documents Affecting The States of Malaysia, 1761-1963* (Volume II). New York: Oceana Publications, Inc.
- C.O. 889/2. *Jenning's Paper on State Constitution.* 31 Ogos 1956.
- C.O. 889/2 (1). *Paper on Distribution of Population by Ivor Jennings.* 29 Jun 1956.
- C.O. 1022/299. *Election to State Councils in Federal of Malaya; Recommend Expert Report on Local Government.*

- C.O. 1022/86. *Records of Federal Elections Committee Re Consequential Changes After Elections*. 1952-1953.
- C.O. 1030/129. *Constitutional Commission on Malaya Composition*. 1955-1956.
- C.O. 1030/130. *Constitutional Commission on Malaya Composition*. 1956.
- C.O. 1030/219. *F Of M: Policy Regarding State and Settlement Councils Elections*. 1954-1955.
- C.O. 1030/223. *F of M: Results of State and Settlements Councils Election*. 1954-1955.
- C.O. 1030/225. *Results of Federal Legislative Council of Elections, F of M*. 1955-1956.
- C.O. 1030/524. *F of M Constitutional Commission: Consideration of Reid Report by Working Party*. 1957.
- Council Papers of the Federal Legislative Council (Third Session) February 1950 to January 1951, No. 26.
- Fernando, Joseph M. 2006. Sir Ivor Jennings and the Malayan Constitution. *Journal of Imperial and Commonwealth History* 34(4): 577-597.
- Fernando, Joseph M. 2016. *Constitutionalism and the Politics of Constitution-making in Malaya, 1956-1957 dalam Constitution-making in Asia: Decolonisation and State-building in the Aftermath of the British Empire*. H. Kumarasingham (Eds.). London: Routledge Taylor and Francis Group. (hlm. 137-153).
- Malay Mail*. 1951-1955.
- Means, G. P. 1970. *Malaysian Politics*, London: University of London Press Ltd.
- Miller, Harry. 1982. *Prince of Premiere: A Biography of Tunku Abdul Rahman Putra*. Selangor: Eastern Universities Press (M) Sdn. Bhd.
- Mohamed Anwar Omar Din, Wan Ahmad Fauzi Wan Hussain, Mat Zin Mat Kib, Junaidi Abu Bakar. 2017. Peranan UMNO Menegakkan Islam dalam Perlembagaan Persekutuan: Satu Kajian Secara Kronogikal. *Akademika*, Vol. 87 (1): 91-109.
- Nazri Muslim & Azizi Umar. 2017. Malay Royal Institutions According to the Federal Constitution within the Context of Ethnic Relations in Malaysia. *Akademika* 87 (1), 35-48.
- Ratnam, K. J. 1965. *Communalism and The Political Process in Malaya*, Kuala Lumpur: The University of Malaya Press.
- Report of the Constitution Conference, London, January-February 1956*. 1956. Kuala Lumpur: Government Press.
- Report of the Committee Appointed to Examine the Question of Elections to the Federal Legislative Council*, Council Paper No. 20 of 1954.
- Report on the First Election of Members to The Legislative Council of The Federation of Malaya*. 1955. Kuala Lumpur: Government Press.
- Report of the Royal Commission of Enquiry to Investigate into the Workings of Local Authorities in West Malaysia*. 1970. Kuala Lumpur: Jabatan Cetak Kerajaan.
- Selangor Government Gazette, No. 5, 28 Februari 1952.
- Shad Saleem Faruqi. 2008. *Document of Destiny: The Constitution of the Federation of Malaysia*, Selangor: Star Publications (Malaysia) Bhd.
- The Singapore Free Press*. 1959.
- The Straits Times*. 1951-1956.
- Times of Malaya*. 1952.
- Turnbull, C. M. 1972. *The Straits Settlements, 1826-67: Indian Presidency to Crown Colony*, Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Wan Ahmad Fauzi Wan Husain, ANisah Che Ngah & Mohamed Anwar Omar Din. 2017. Islam Agama bagi Persekutuan: Satu Kajian Sejarah Perundangan. *Akademika* 87 (3): 177-193.
- Ahmad Kamal Ariffin Mohd Rus (corresponding author) Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera & Sains Sosial, Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur.
Malaysia
Email: akamal@um.edu.my
- Mohamad Khairul Anuar Mohd Rosli. Independent Researcher,
43500 Semenyih, Selangor
Malaysia
Email: kayrulez88@yahoo.com
- Siti Norul Aqillah Johar.
Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera & Sains Sosial, Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur
Malaysia
Email: sitinorul@um.edu.my